

УДК 636.592:637.5

В.О. МЕЛЬНИК, кандидат сільськогосподарських наук

Інтенсивна технологія вирощування індиченят на м'ясо

Інтенсивні технології виробництва м'яса індиків передбачають використання індиків високопродуктивних кросів, вирощування індиченят у пташниках із регульованим мікрокліматом, комплексну механізацію та автоматизацію основних технологічних процесів, годівлю птиці повнораціонними сухими комбікормами, застосування комплексу ветеринарно-санітарних заходів, що забезпечують високу збереженість птиці.

Індики, кроси, годівля, вирощування

Для промислового виробництва м'яса індиків використовують кроси легкого (маса дорослих самок сягає 5-8 кг, самців – до 18 кг), середнього (відповідно 8-10 та до 25 кг), середньо-важкого та важкого типів (10-13 та до 35 кг). Індики легких та середніх кросів призначені для реалізації переважно у вигляді цілих тушок, середньо-важких – як у вигляді цілих тушок, так і розділеними на частини, важких кросів – у розділеному вигляді та для глибокої переробки.

Перевагами кросів легкого типу є кращі відтворні якості індиків, а, отже, менша вартість добових індиченят, дещо нижчі вимоги до вирощування та годівлі. Перевагами більш важких кросів є інтенсивний ріст, дещо менші витрати кормів на 1 кг приросту живої маси, можливість отримання великих тушок, придатних для переробки, збільшення на 1-3% виходу м'яса при забої.

Майже 90% світового виробництва м'яса індиків наразі припадає на кроси таких селекційних фірм (груп компаній): “Aviagen Group” (“Aviagen Turkeys, Inc.” – США, “Aviagen Turkeys, Ltd.” – Європа) та “Hendrix Genetics Company” – центральний офіс у Нідерландах, а підрозділом, де займаються селекцією індиків, є “Hybrid/ A Hendrix Genetics Company”.

Групі компаній “Aviagen” належать торгові марки компаній “British United Turkeys Ltd.” (Великобританія): кроси середньо-важкого типу “В.У.Т.-8”, “В.У.Т.-9”, “В.У.Т.-10” і важкого (надважкого) типу – “Big-6”, “Big-7” та “Big-9”, а також “Nikolas Turkey Breeding Farms” (США): кроси “Nicholas 300” – середньо-важкого та “Nicholas 700” – важкого типів.

Компанії “Hybrid/ A Hendrix Genetics Company” належать такі кроси індиків: “Diamond White Medium”, “Hybrid Grade Maker”, “Hybrid XL” та інші. Слід зауважати, що “Hybrid Turkeys Ltd.” (Канада) входить до складу групи “Hendrix Genetics Company”.

В Україну традиційно завозяться кроси індиків під брендом компанії “British United Turkeys Ltd.” Це,

передусім, кроси “В.У.Т.-8” та “В.У.Т.-9” – середньо-важкого типу, “Big-6” – важкого типу.

Кроси одного вагового типу різних селекційних компаній практично не мають відмінностей за несучістю птиці батьківських форм, живою масою гібридних індиченят в певному віці та питомими витратами кормів. Тому вибір кросу має залежати, перш за все, від того, в якому вигляді передбачається реалізація продукції: цілих тушок, розділених на частини тушок чи для глибокої переробки. Крупним індиківницьким підприємствам можна рекомендувати використовувати кроси різного типу, що дасть можливість урізноманітнювати продукцію, яка реалізується залежно від попиту. Отримувати невеликі тушки можна і забиваючи індиків важких кросів у більш ранньому віці, починаючи з 12 тижнів.

Єдиним вітчизняним кросом індиків є крос “Харківський”, створений в Інституті птахівництва Національної академії аграрних наук України (Харківська область). За масою відноситься до середнього типу. Індики кросу добре пристосовані до умов як інтенсивного (зокрема, кліткового утримання), так і напівінтенсивного, й екстенсивного з використанням вигулів і пасовищ. Вони характеризуються високою стійкістю проти хвороб. Особливо добре птиця кросу себе зарекомендувала при вирощуванні в умовах присадибних господарств.

Характеристику індиків кросу “Харківський” та найбільш поширених в Україні кросів “В.У.Т.-8”, “В.У.Т.-9” та “Big-6”, які, водночас, достатньо об'єктивно відображають і відповідну вагову категорію індиків загалом, наведено в таблиці 1.

На жаль, розвиток індиківництва в Україні значною мірою стримує слабка племінна база з розведення індиків. З племінних господарств можна відмітити хіба що племрепродуктор I порядку “ПФ “Агроімпекс” (Харківська область), що спеціалізується на розведенні індиків кросу “В.У.Т.-8”, та Інститут птахівництва НААН України (нині Державна дослідна станція птахівництва НААН) і племрепродуктор II порядку

1. Характеристика кросів індиків, які поширені в Україні

Показник	Крос індиків			
	“Харківський”	“В.У.Т.-8”	“В.У.Т.-9”	“Big-6”
Тип кросу	середній	середньо-важкий	середньо-важкий	важкий
Маса дорослої птиці, кг: самки самці	10,0 20,0	10,5 28,7	10,5 31,37	12,73 31,37
Тривалість циклу несучості дорослих індичок, тижнів	22	26	26	26
Несучість індичок батьківського стада за 1 цикл, яєць	89	132	132	118
Жива маса гібридних індичат за інтенсивного вирощування (кг) у віці, тижнів (самці/самки): 12 16 20 24	4,8/6,3 6,7/9,7 8,1/12,8 */15,4	6,03/8,31 8,49/12,59 10,05/16,65 */20,49	6,37/8,63 9,12/13,19 11,37/17,54 */21,58	7,32/9,88 10,74/15,30 13,49/20,39 */25,15
Витрати кормів на 1 кг приросту живої маси гібридних індичат (кг) у віці, тижнів (самці/самки): 12 16 20 24	2,1/2,05 2,6/2,5 3,1/2,8 */3,1	2,12/1,91 2,52/2,18 3,02/2,51 */2,92	2,09/1,91 2,47/2,16 2,91/2,48 */2,89	2,09/1,92 2,45/2,17 2,87/2,49 */2,91

Примітка: * – забій самок здійснюють не пізніше, ніж у 20-тижневому віці.

“Новоазовська птахофабрика” (Донецька область) – кросу “Харківський”, які можуть задовольнити лише потреби присадибних господарств регіону.

Вимоги до пташників

Для вирощування та утримання індиків рекомендується застосовувати типові пташники, які за своїми габаритами та внутрішнім плануванням відповідають вимогам технологічного процесу та чинним державним нормативним документам: ДБН В.2.2-1-95 “Будівлі і споруди для тваринництва”, НАПБ В.01.057-2006/200 “Правила пожежної безпеки в агропромисловому комплексі України”, ВНТП-АПК-04.05 “Підприємства птахівництва” та ряду інших.

Доцільно застосовувати пташники двох типів: пташники-брудери – для вирощування індичат до 6-8-тижневого віку, і пташники-відгодівельники – для дорощування індиченят до забою. Це полегшує створення необхідних умов для птиці в кожний віковий

період і дає змогу зекономити до 30% енергоресурсів. Пташники-брудери виконують з поліпшеною теплоізоляцією.

Обладнання для механізації технологічних процесів

Механізація основних технологічних процесів у пташниках здійснюється за допомогою комплектів обладнання та окремих машин і механізмів. Комплекти обладнання для вирощування індиченят на підлозі не мають принципових відмінностей від подібних комплектів обладнання для вирощування бройлерів і включають системи роздавання кормів, напування птиці і створення мікроклімату. Застосовують кормороздавачі канатно-дискового, спірального або ланцюгового типу, напувалки чашкові, мікрочашкові або ніпельні. Система контролю мікроклімату, як правило, включає припливні клапани, витяжні дахові вентилятори, повітрянагрівачі на

2. Нормативні параметри щільності посадки, фронту годівлі та напування для індиченят

Технологічний параметр вирощування	Вік індиченят, тижнів				
	1-8	1-20 (самки)	1-24 (самці)	9-20 (самки)	9-24 (самці)
Щільність посадки, гол./м ² : середні кроси середньо-важкі та важкі кроси	10,0 5,0	5,0 3,0	3,0 1,5	4,7 2,8	2,8 1,3
Фронт годівлі (см), не менше: середні кроси середньо-важкі та важкі кроси	2 3	4 5	5 10	4 5	5 10
Фронт напування (см), не менше: середні кроси середньо-важкі та важкі кроси	1 2	2 2	2 4	2 4	2 4

3. Нормативні параметри температури і відносної вологості повітря пташників при вирощуванні індиченят

Вік індиченят, тижнів	Оптимальна температура, °C		Оптимальна відносна вологість, %
	у приміщенні	під брудером*	
1	30-28	37-30	60-70
2-3	28-22	29-25	60-70
4-5	21-19	25-21	60-70
6-17	20-17	-	60-70
8-33(36)	16	-	60-70

Примітка: * – якщо при вирощуванні птиці брудери чи інші засоби локального обігрівання не використовуються, таку температуру підтримують у місцях розміщення птиці по всій площі приміщення.

4. Світловий режим вирощування індиченят на м'ясо

Вік птиці, дів або тижнів	Тривалість світлового дня, годин	Освітленість, лк
1-3 доби	24	50-100
4-21 доба	17	30
4-8 тижнів	14	15
3 9-ти тижнів і до забою	16	5

рідкому або газоподібному паливі, за бажанням замовника – електро- або газові брудери, системи зволоження повітря і тунельної вентиляції, засоби автоматичного регулювання. У південних регіонах України доцільно встановлювати у пташниках також систему випаровувального охолодження повітря. Застосування брудерів дає змогу зменшити витрати на опалення пташників у перші 4 тижні вирощування індиченят на 25-40%.

Оскільки в Україні наразі обладнання для вирощування індиченят на м'ясо не виробляється, його можна придбати у таких закордонних фірм, як "Big Dutchman" та "Lubing" (Німеччина), "Roxell" (Бельгія),

"Crystal" (Італія), "Chore-Time" і "Cumberland" (США), "StarAgriProducts B.V." (Нідерланди) та у деяких інших.

Підготовка пташників до розміщення птиці

Санацію пташників та їх підготовку до розміщення птиці виконують відповідно до вимог ДСТУ 4690:2006 "Санація птахівничих приміщень. Технологічний процес. Основні параметри". Перед посадкою індиченят підлогу посипають вапном-пушонкою, з розрахунку 500 г на 1 м² його площі, потім зверху вкладають шар підстилки товщиною 5-10 см при вирощуванні улітку, 15-20 см – узимку. Як підстилкові матеріали використовують деревну стружку, подрібнену солому, стрижні кукурудзи, стебла та лушпиння насіння соняшнику, торф тощо. Усі підстилкові матеріали повинні бути чисті, сухі (вологість не більш як 25%), без ознак гниття чи цвілі.

Встановлюють на свої місця попередньо відремонтоване устаткування (напувалки, годівниці, засоби загального і локального обігріву тощо), регулюють висоту їхнього установлення. Не пізніше ніж за добу до посадки індиченят приміщення прогривають до необхідної температури, перевіряють готовність усіх систем життєзабезпечення птиці у пташнику.

Приймання індиченят. На вирощування приймають здорових індиченят не пізніше 12-ти годин після

5. Норми поживності комбікормів для індиченят кросу “Харківський” при вирощуванні на м’ясо, %

Показник	Вік птиці, тижнів			
	1-8	9-13	14-17	18-30
Обмінна енергія у 100 г комбікорму, ккал/МДж	285/1,193	290/1,214	290/1,214	275/1,152
Сирий протеїн	25,0	20,0	18,0	13,0
Лізін	1,6	1,2	0,97	0,61
Метіонін	0,55	0,46	0,37	0,23
Метіонін+цистин	0,97	0,81	0,65	0,41
Триптофан	0,28	0,23	0,20	0,16
Аргінін	1,64	1,26	1,07	0,65
Гістидин	0,53	0,44	0,39	0,29
Лейцин	1,86	1,49	1,46	1,18
Ізолейцин	1,18	0,97	0,87	0,61
Фенілаланін	1,18	0,97	0,86	0,63
Фенілаланін+тирозин	1,94	1,62	1,46	1,09
Треонін	0,97	0,78	0,71	0,49
Валін	1,30	1,04	0,93	0,72
Гліцин	1,26	0,94	0,84	0,58
Сира клітковина	5,5	5,5	7,0	7,0
Кальцій	1,7	1,8	1,8	1,8
Фосфор	1,0	0,8	0,8	0,8
Натрій	0,3	0,4	0,4	0,4

їх вибірки з інкубаторів. Жива маса повинна становити не менш як 50 г. Комплектують пташники тільки одновіковими партіями птиці. Різниця у віці індиченят у пташнику не повинна перевищувати 5 днів.

Як правило, до 8-тижневого віку індиченят вирощують нерозділеними за статтю. З 8-тижневого віку самців і самок доцільно утримувати окремо.

Щільність посадки, фронт годівлі та напування індиченят наведено в таблиці 2. Як вже було відмічено вище, вирощування індиченят у початковий період в окремих пташниках або відгороджених частинах одного і того ж пташника полегшує створення для них необхідних температурних умов та дає змогу знизити витрати на обігрівання птиці. Однак індиченята можуть розміщуватися у пташнику і відразу з кінцевою щільністю посадки без наступних пересаджувань. Щільність посадки може також змінюватися впродовж періоду вирощування внаслідок більш раннього забою частини поголів'я з метою отримання максимального виходу продукції.

Слід мати на увазі, що для підтримання підстилки в задовільному стані загальне навантаження на неї не повинно перевищувати 40 кг живої маси птиці на 1 м².

Фронт годівлі і напування наведено у розрахунку на круглі годівниці і чашкові круглі напувалки. При застосуванні замість круглих годівниць і напувалок поздовжніх, фронт годівлі і напування збільшують на 25%.

При застосуванні ніпельних і мікрочашкових напувалок, їх кількість повинна бути не менше однієї у розрахунку на 10 гол. птиці.

Температура і відносна вологість повітря мають відповідати параметрам, наведеним у таблиці 3.

У теплий період року для інтенсивного вирощування індиченят на м'ясо можуть використовуватися пташники напіввідкритого типу, за умови їх надійного захисту від дощу та сонця. При цьому знижуються витрати на вентиляцію та освітлення пташників.

Освітлення пташників. Режим освітлення при

6. Норми поживності комбікормів для гібридних індиченят кросів “В.У.Т-8” та “Віг-6”, г/кг

Показник	Вік індиченят, тижні (самці/самки)					
	0-4	5-8	9-12* / 9-11,5**	13-16* / 11,5-15**	17-20* / 16-18**	21-24*
Обмінна енергія у 1000 г комбікорму, ккал/МДж	2821/11,8	2868/12,0	2916/12,2	2916/12,2	2964/12,4	3012/12,6
Сирий протеїн	27-25	25-21	22-18	20-16* / 20-15**	18-15* / 17-14**	17-14*
Доступний лізин	16,6	14,4	12,0	9,6	8,2	7,2
Доступний метіонін	5,9	5,5	4,9	4,0	3,8	3,4
Доступний метіонін+цистин	11,0	10,2	9,0	7,3	6,9	6,3
Доступний триптофан	2,7	2,4	2,0	1,6	1,4	1,1
Доступний треонін	10,3	8,9	7,3	5,9	5,0	4,3
Доступний аргінін	18,2	15,8	13,2	10,6	8,9	7,8
Кальцій	13,5	12,5	11,5	9,4	8,2	7,4
Доступний фосфор	7,6	6,7	6,1	4,9	4,1	3,7
Натрій (мін)	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Хлор (мін)	1,8	1,8	1,8	1,8	1,9	1,9
Незамінні жирні кислоти	15,0	13,1	н.н.	н.н.	н.н.	н.н.

Примітки: * – для самців; ** – для самок; н.н. – вміст не нормується.

вирощуванні індичат на м'ясо повинен бути спрямований на максимальне споживання корму та приріст живої маси, і в той же час – недопущення проявів канібалізму. Типовий режим наведено в таблиці 4. У разі проявів канібалізму, освітленість знижують до 1-2 лк.

Як джерела світла використовують лампи розжарювання, люмінесцентні або компактні люмінесцентні лампи тепло-білого, зеленого або блакитного світла. Застосування люмінесцентних та компактних люмінесцентних ламп дає змогу зменшити питомі витрати електроенергії на освітлення пташників у 3-5 рази залежно від типу ламп, а застосування ламп блакитного або зеленого світла сприяє також збільшенню приростів живої маси та збереженості індиченят. Використовуючи усі типи електроламп, доцільно застосовувати спеціальні регулятори освітлення, які дають змогу вмикати їх у режимі “світанок-сутінки”. Це сприяє зменшенню стресів у птиці, витрат електроенергії на освітлення, збільшенню терміну служби обладнання.

Ще одним способом зниження витрат електроенергії на освітлення є використання природного світла. Для цього пташники обладнують віконними прорізами, з розрахунку відношення площі прорізів не менш як 1/10 до площі підлоги.

Годівля та напування індиченят

За інтенсивного вирощування на м'ясо індиченят годують сухими повнораціонними комбікормами, збалансованими за всіма поживними речовинами: перші 4 тижні – у вигляді крупки, а потім гранулами. Комбікорми повинні відповідати вимогам ДСТУ 4120-2002 або рекомендаціям фірми-оригінатора кросу. Птиця у кормі не обмежується. Комбікорм повинен постійно знаходитися у годівницях.

Норми поживності комбікормів для гібридних індиченят кросу “Харківський” наведено в таблиці 5, кросів фірми “British United Turkeys Ltd” (“В.У.Т-8”, “Віг-6” та інших) – у таблиці 6.

Фірмою “British United Turkeys Ltd” жорстко не нормується рівень сирого протеїну в раціоні, проте нормується рівень обмінної енергії і доступних амінокислот.

Якість води для напування повинна відповідати ГОСТ 2874-82 “Вода питьевая. Гигиенические требования и контроль за качеством”. Птиця повинна мати доступ до води протягом усієї доби.

Орієнтовні кількості споживання комбікормів, води та показники живої маси індичат кросу “Харківський” при вирощуванні на м'ясо наведено в табл. 7.

7. Споживання комбікормів та жива маса індиченят кросу “Харківський” при вирощуванні на м’ясо

Вік птиці, тижнів	Жива маса, кг		Споживання кормів, г/гол. за добу		Споживання кормів у зростаючому підсумку, кг	
	самці	самки	самці	самки	самці	самки
1	0,11	0,11	14	14	0,1	0,1
2	0,28	0,24	29	24	0,3	0,27
3	0,58	0,47	64	56	0,75	0,66
4	1,0	0,7	87	66	1,36	1,12
5	1,5	1,1	100	86	2,06	1,72
6	2,0	1,6	123	109	2,92	2,48
7	2,6	2,1	154	127	4,00	3,37
8	3,3	2,6	186	149	5,3	4,41
9	4,0	3,1	216	169	6,81	5,59
10	4,7	3,7	254	191	8,59	6,93
11	5,5	4,3	284	210	10,6	8,4
12	6,3	4,8	321	227	12,8	9,99
13	7,1	5,3	359	243	15,3	11,7
14	8,0	5,8	380	250	18,0	13,4
15	8,8	6,3	413	260	20,9	15,3
16	9,7	6,7	436	274	23,9	17,2
17	10,5	7,1	447	290	27,0	19,2
18	11,3	7,5	467	296	30,3	21,3
19	12,1	7,8	490	307	33,8	23,4
20	12,8	8,1	514	319	37,4	25,7
21	13,5	–	530	–	41,0	–
22	14,2	–	546	–	44,9	–
23	14,8	–	563	–	48,8	–
24	15,4	–	579	–	52,9	–

Орієнтовні показники живої маси гібридних індиченят кросу “В.У.Т.-8” та “Big-6”, середньодобової кількості спожитого корму та його конверсії наведено в таблицях 8 та 9.

Упродовж усього періоду вирощування спостерігають за динамікою живої маси птиці. Контроль за ростом і розвитком здійснюють шляхом зважування не менш ніж 50 індичат із пташника. Отримані дані порівнюють із нормативними показниками кросу, що використовується. У разі відставання птиці за масою визначають можливі причини та приймають відповідні заходи.

Ветеринарно-профілактичні заходи

Для попередження виникнення та розповсюдження захворювань в індичат необхідно суворо дотримуватися вимог чинних “Ветеринарно-санітарних пра-

вил для птахівницьких господарств і вимог до їх проектування”.

Крім загальних ветеринарно-санітарних заходів, проводять вакцинацію птиці згідно із затвердженими схемами, з урахуванням епізоотичного стану господарства і розміщення навколишніх населених пунктів.

Забій птиці здійснюють у забійних цехах, обладнаних спеціалізованим обладнанням. Індичат середніх кросів відправляють на забій: самок – у 16-20-тижневому віці, самців – у 20-24. Індиченят важких кросів можна відправляти на забій, починаючи з 12-тижневого віку залежно від маси тушок, яку потрібно отримати. За умови досягнення нормативних показників живої маси, не рекомендується продовжувати вирощування індичок середніх кросів після досягнення ними віку 17-ти тижнів, важких кросів – 20-ти тижнів,

8. Споживання комбікормів та жива маса гібридних індиченят кросу "В.У.Т.-8"

Вік птиці, тижнів	Орієнтовна кількість спожитого корму, г/гол. за добу		Жива маса, кг		Конверсія корму у зростаючому підсумку, кг/кг приросту живої маси	
	самці	самки	самці	самки	самці	самки
1	20	20	0,14	0,14	0,98	0,96
2	42	36	0,34	0,31	1,26	1,26
3	69	62	0,65	0,58	1,40	1,42
4	105	79	1,09	0,94	1,51	1,54
5	140	129	1,65	1,39	1,59	1,64
6	182	154	2,35	1,94	1,66	1,73
7	228	184	3,16	2,55	1,74	1,82
8	270	220	4,08	3,22	1,81	1,92
9	302	242	5,08	3,92	1,87	2,01
10	345	267	6,14	4,64	1,94	2,10
11	371	286	7,22	5,34	2,01	2,20
12	408	312	8,31	6,03	2,09	2,31
13	419	326	9,40	6,70	2,16	2,42
14	453	347	10,48	7,34	2,24	2,54
15	488	354	11,54	7,94	2,33	2,66
16	511	362	12,59	8,49	2,42	2,79
17	515	366	13,63	8,99	2,50	2,92
18	574	370	14,65	9,41	2,60	3,06
19	599	375	15,66	9,77	2,70	3,21
20	599	372	16,65	10,05	2,81	3,38
21	643	-	17,63	-	2,92	-
22	671	-	18,60	-	3,04	-
23	723	-	19,55	-	3,16	-
24	746	-	20,49	-	3,27	-

самців усіх кросів – 24-х тижнів, оскільки в подальшому у них суттєво знижуються темпи приросту живої маси та погіршується конверсія корму.

Економічна ефективність виробництва м'яса індиків

У країнах розвинуеного індиківництва (США, Канаді, Бразилії, Франції, Польщі та інших) рентабельність виробництва м'яса індиків вища, ніж м'яса бройлерів, і становить у середньому 9-27% (м'яса бройлерів 3-9%).

В Україні попит на м'ясо індиків в останні роки зростає, однак значна частина попиту нині задовольняється за рахунок імпорту з країн, в яких виробництво м'яса індиків дотується з державного бюджету. Це знижує конкурентоспроможність вітчизняної індичатини, яка не має такої підтримки, порівняно з імпортованою.

Рентабельність виробництва м'яса індиків в Україні, як правило, є комерційною таємницею під-

9. Споживання комбікормів та жива маса гібридних індиченят кросу "Big-6"

Вік птиці, тижнів	Орієнтовна кількість спожитого корму, г/гол. за добу		Жива маса, кг		Конверсія корму у зростаючому підсумку, кг/кг приросту живої маси	
	самці	самки	самці	самки	самці	самки
1	23	22	0,16	0,16	0,99	0,98
2	49	40	0,39	0,34	1,28	1,28
3	81	70	0,75	0,64	1,42	1,45
4	124	103	1,27	1,05	1,52	1,57
5	170	141	1,95	1,59	1,60	1,66
6	219	181	2,77	2,23	1,68	1,75
7	268	220	3,73	2,96	1,75	1,84
8	325	259	4,81	3,76	1,83	1,93
9	357	296	5,98	4,62	1,89	2,02
10	410	328	7,23	5,51	1,96	2,11
11	440	357	8,54	6,42	2,02	2,20
12	485	387	9,88	7,32	2,09	2,30
13	518	413	11,24	8,22	2,16	2,40
14	549	441	12,61	9,09	2,23	2,51
15	590	461	13,96	9,94	2,31	2,62
16	617	468	15,30	10,74	2,39	2,73
17	661	492	16,61	11,50	2,48	2,85
18	687	503	17,90	12,22	2,57	2,97
19	736	519	19,16	12,88	2,67	3,10
20	790	521	20,39	13,49	2,78	3,23
21	820	–	21,60	–	2,89	–
22	886	–	22,80	–	3,01	–
23	918	–	23,98	–	3,13	–
24	954	–	25,15	–	3,25	–

приємства, проте враховуючи, що витрати кормів у розрахунку на 1 кг приросту живої маси в індиків вищі в 1,3-1,5 разу, ніж у бройлерів, і в такій же пропорції більша реалізаційна вартість індичатини, рентабельність виробництва м'яса індиків, меншою мірою, не поступається виробництву м'яса бройлерів.

Висновки

Враховуючи ненасиченість внутрішнього ринку м'ясом індиків і зростаючий попит, індиківництво в Україні в найближчий період має всі можливості для прискореного розвитку. В той же час, підвищенню конкурентоспроможності продукції вітчизняного індиківництва значною мірою сприяло б обмеження імпорту індичатини та надання відповідної державної підтримки її виробникам.